No. 41. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag 17 Februarij.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Februarij.

In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal van heden, is, van wege de heeren *van Dam van Isselt*, *Dedel*, *Warin*, *van der Gronden* en *van Hemert*, kennis gegeven, dat zij door ongesteldheid verhinderd werden de vergadering bij te wonen. Vervolgens is men overgegaan tot de zamenstelling van de afdeelingen voor de maand Februarij, en zijn tot voorzitter en onder-voorzitters derzelve benoemd, de heeren: 1°. *van Sytzama* en *van Rappard*: 2°. *Op den Hooft* en *de Jonge*; 3°. *van Swinderen* en *van Meeuwen*; 4°. *Dyckmeester* en *Schimmelpenninck*; en 5°. *Donker-Curtius* en *Cats*.

Zijn ingekomen vier koninklijke boodschappen, als:

1°. Eene, waarbij verschillende ontwerpen van wet, tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, worden aangeboden (de hoofd inhoud derzelve is reeds bekend).

2°. Eene tot aanbieding van twee ontwerpen van wet, als: *a* tot de uitgifte van losrenten op een gedeelte der schuld, ten laste van de overzeesche bezittingen, en *b.* tot voorziening in de volle rentebetaling van de nationale schuld over 1837. Deze koninklijke boodschap houdt, onder anderen, in, dat de verhoogde stand der rente, het ongeraden heeft doen achten, om tot eene verdere uitgifte over te gaan van de schuld, rentende vier ten honderd, vermeld bij § 2 van art. 4 der wet van 24 April 1836, (staatsblad n°. 11); en dat hierdoor een bijzondere maatregel noodig geworden is, welke bij twee ontwerpen van wet, te gelijk met de voorziening in de volle rentebetaling van de nationale schuld, over 1837, worden voorgesteld. Bij het eerste ontwerp wordt, uit aanmerking, dat de tegenwoordige stand der rente het noodzakelijk maakt om, ter verkrijging van de vereischte fondsen, op de bij art. 4 der wet van 24 April 1836, vermelde schuld, voorloopige nadere maatregelen te nemen, de volgende artikelen voorgedragen:

Art. 1. Op het kapitaal van *f* 21,000,000, bedoeld en beschikbaar gesteld bij art. 4, § 2, der wet van 24 April 1836, (n°. 11) en op dat van *f* 9,000,000, vermeld in de wet van den 24 April 1836, (n°. 12) te zamen uitmakende een kapitaal van *f* 30,000,000, tegen vier ten honderd, opleverende eene rente van *f* 1,200,000, zal kunnen worden afgegeven een kapitaal van *f* 24,000,000 losrenten, rentende 5 pCt. onder denzelfden waarborg voor de rente, als de oorspronkelijke schuld, welke losrenten achtervolgens zullen worden afgelost en vernietigd, naar mate der uitgifte van de aandeelen, rentende 4 ten honderd, wanneer die uitgiften, tegen den koers van 94 ten honderd, of hooger, zal kunnen plaats vinden.

Art. 2. De aandeelen, rentende 4 ten honderd, welke in 1836 bereids zijn uitgegeven zullen tegen 93 ten honderd worden aangenomen in de fournissementen voor de uitgifte van losrente, rentende vijf ten honderd, bij het vorig artikel gemeld, in dier voege, dat van elke deelneming op twee aandeelen van *f* 1000, een derzelve op zoodanige wijze zal kunnen worden voldaan.

Art. 3. De uitgifte der losrente tegen 5 ten honderd, volgens art. 1, dezer wet, zal zoodanig beperkt moeten blijven, dat de rente derzelve, te zamen met die der overblijvende aandeelen, rentende 4 ten honderd, nimmer te boven ga de som van 1,200,000.

Bij het tweede ontwerp worden de volgende artikelen voorgesteld:

Art. 1. Het niet op de begrooting van staats-uitgaven voor dit loopende jaar uitgetrokken bedrag van het gedeelte der nationale werkelijke 2½ pCt. rente gevende schuld, waarvan het rijk eventueel zal kunnen worden ontlast, zal voor ieder der halfjarige rentebetalingen, verschijnende den laatsten Junij en laatsten December 1837, door de geldmiddelen der overzeesche bezittingen worden bijgedragen, telkens met eene som van *f* 4,200,000.

2. Deze bijdragen zullen plaats hebben bij wijze van leening, om later met de renten, sedert het doen van die leeningen verschenen (welke renten echter nimmer 5 ten honderd zullen kunnen te boven gaan) aan de geldmiddelen der overzeesche bezittingen te worden terug gegeven.

3. De gelden, tot het doen der voormelde leeningen, zullen worden gevonden door middel van het daarstellen eener schuld, ten bedrage van *f* 9,000,000, ten laste van de overzeesche bezittingen waarvan zullen worden afgegeven losrente, rentende vijf ten honderd, ingaande den eersten April 1837, welke renten door het rijk worden gewaarborgd; zullende deze schuld zijn van gelijken aard als die vermeld in art. 1. dezer wet, in verband tot het eerste en vierde artikel der wet van 24 April 1836.

In de memoria van toelichting dezer beide ontwerpen wordt te kennen gegeven, dat, de stand der rente in aanmerking genomen wordende, het tegenwoordig oogenblik niet geschikt is tot het doen van eene verdere uitgifte der schuld, rentende 4 ten honderd, ten laste van de overzeesche bezittingen, vermeld in art. 4 der wet van den 24sten April 1836; terwijl intusschen de noodzakelijkheid bestaat, om van dat gedeelte dier schuld, hetgeen reeds beschikbaar is gesteld, gebruik te maken; dat het eerste ontwerp alzoo strekt tot het aannemen van eenen tusschenmaatregel, door welken tijdelijk eene schuld, rentende vijf ten honderd, in de plaats zal treden; dat bij het aangehaalde artikel der wet, 51 millioenen schuld wordt daargesteld; waarvan 30 millioen strekken moest tot aflegging van de vroegere negotiatien ten laste van de overzeesche bezittingen, en er dus 21 millioenen overblijven, om, volgens § 2, aan het Amortisatie-Sijndicaat terug te geven met de renten van deszelfs voorschotten voor de volle rentebetaling der nationale schuld; op deze 21 millioenen en op de 9 millioenen naar de wet van 24 April 1836, uitgegeven, dus te zamen 30 millioen schuld, rentende 4 pct., zal volgens dit ontwerp worden afgegeven uiterlijk 24 millioen 5 pct. schuld, van welke beide kapitalen het rente-bedrag dus gelijk staat; dat men bij die uitgifte, tegen denzelfden koers, waarvoor de deelneming heeft plaats gehad, wederom zal aannemen de aandeelen der 4 pct. schuld, in 1836 daargesteld, en alles dus voor het tegenwoordige brengen tot eene tijdelijke uitgifte, van 5 pcts. papier, om slechts in omloop te blijven tot dat het tijdstip zal gekomen zijn, om op eenen redelijken voet gebruik te kunnen maken van de 4 pcts. aandeelen, naar de oorspronkelijke bedoeling; welk tijdstip men vermeend heeft te moeten bepalen, wanneer derzelver uitgifte tegen 94 pct. zal kunnen geschieden; dat het ontwerp van wet, op gelijke wijze als in 1836 heeft plaats gehad, aan de regering de middelen zal verschaffen, om, onder de bestaande omstandigheden, de volle rentebetaling van de nationale schuld van 1837 te verzekeren, en dat de geldmiddelen der overzeesche bezittingen zich hierloe wederom met eene schuld zullen belasten, die nu oorspronkelijk tegen 5 pct. zou worden uitgegeven, doch ook later, wanneer dit zal kunnen geschieden, door 4 pcts. aandeelen zal kunnen vervangen worden.

3°. Eene boodschap, waarbij uit overweging van de bestaande noodzakelijkheid om, voor het jaar 1837, te voorzien in uitgaven, welke als gevolgen van den nog voortdurenden buitengewonen stand der openbare omstandigheden van het rijk moeten worden beschouwd, en die niet begrepen zijn in de begrooting van staatsbehoeften voor het gezegde jaar vastgesteld, bij de wet van 21 December 1836 – een ontwerp wordt voorgesteld, hetwelk de na te melden artikelen bevat: art. 1. Boven en behalve hetgeen voor de hierna gemelde hoofdstukken op de begrooting, voor het jaar 1837, vastgesteld bij de wet van 21 December 1836, is uitgetrokken, wordt, tot voorziening in de uitgaven, die het gevolg kunnen zijn van de buitengewone omstandigheden, waarin zich het rijk bevindt, de volgende verhooging aangenomen te weten:

Hoofdstuk VIII departement voor de Marine . . .	*f*	750,000.
Hoofdstuk X departement van Oorlog		10,603,400.
en dus te zamen de som van	*f*	11,353,400.

Art. 2. Bij het wegvallen der omstandigheden, ter oorzake van welke de kredieten, in art. 1 vermeld, worden toegestaan, zal over het gedeelte derzelve, waarvan alsdan nog geen gebruik zal zijn gemaakt, niet anders, dan ten gevolge van nieuwe wettelijke bepalingen, kunnen worden beschikt.

Art. 3. De middelen ter goedmaking van de kredieten, bij deze wet bepaald, zullen worden gevonden buiten bezwaar der ingezetenen door hetgeen daartoe beschikbaar zal kunnen gesteld worden.

In de memorie van toelichting bij deze voordragt gevoegd, wordt gezegd dat bij de overweging van de begrooting over 1837 in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van regeringswege is verklaard, dat de uitgaven, welke, behalve hetgeen bij de begrooting is toegestaan, blijken mogten noodig te zijn, aan de overeenstemming der Staten-Generaal met den Koning, in de tegenwoordige zitting, zullen worden onderworpen; dat de buitengewone omstandigheden waarin het land nog verkeert, niet zullen veroorloven, om al de staats-uitgaven gedurende het jaar 1837 te beperken binnen de grenzen, bij de begrooting aangenomen; dat de departementen van marine en van oorlog onder de voortduring van die omstandigheden, in het belang en voor de zekerheid van het Rijk, voorzorgen hebben moeten nemen, welke onvermijdelijk uitgaven vorderen, en dus de voorzieningen vereischen, waarvoor, overeenkomstig de voorgemelde verklaring, thans wet[illegible] worden voorgedragen; dat in het ontwerp, de [illegible] raamd, zoodanig als de tegenwoordige stand van [illegible]

het geheele jaar zou te vorderen, doch, op het voorbeeld van vroegere wetten van dezen aard, daarbij het voorbehoud gevoegd is, dat, bij het wegvallen der buitengewone omstandigheden, geene verdere beschikking over de gevraagde credieten zal plaats hebben, dan ten gevolge van nieuwe wettelijke bepalingen; dat de middelen tot goedmaking dezer uitgaven, naar aanleiding van de laatste bepaling bij het ontwerp voorgedragen, zullen moeten worden gevonden door hetgeen daartoe beschikbaar zal kunnen worden gesteld, en vermits het uitzigt bestaat, dat de aanwijzing dier middelen werkelijk zal kunnen plaats hebben, zoo is, ter geruststelling omtrent de gevolgen der voorgedragen credieten, tevens kunnen worden gezegd, dat uit dezelve geene bezwaren voor de ingezetenen zullen voortvloeijen.

Deze verschillende ontwerpen van wet, met daarbij behoorende memorien van toelichting, zijn aan de afdeelingen verzonden, om er morgen te worden onderzocht.

Nog is ingekomen een koninklijk besluit, waarbij de heer *van Gennep* eervol ontslagen wordt als vice-president van het Am. Synd., en ad-interim belast met het beheer van het departement van financien. — Aangenomen voor kennisgeving.

De Eerste Kamer der Staten Generaal heeft kennis gegeven, dat zij zich met de ontwerpen van wet, haar door de Tweede Kamer, in December jl. toegezonden, heeft vereenigd.

Zijn ontvangen verschillende verzoekschriften, als, onder anderen, een van *Hoogstraten* en andere ingezetenen van Rotterdam, die bedenkingen voordragen tegen de bestaande wet op het personeel; een van het gemeentebestuur van Oogsburg, betrekkelijk de indeeling des rijks in regterlijke arrondissementen en kantons; een van een burger uit Leeuwarden, die klagten indient tegen den procureur *Steenstra*, aldaar; een van fabrikanten in potasch, die veranderingen in het tarief der regten op den in-, uit- en doorvoer verlangen; een van passementwerkers te Middelburg, die eene leverantie verlangen; een van ingezetenen van Groningerland, die op het veranderen der wet, wegens het gemaal, aandringen; en een van verveeners aan de Smilde, die hunne bezwaren tegen den bestaanden accijns op den turf doen kennen. Alle deze petitien zijn aan de daartoe bestemde commissie verzonden.

Aan de kamers is hulde gedaan van onderscheiden boekwerken, waaronder, de *Annales Academiae Lugduno Batavorum* van 1835—1836; het boekske van den advokaat *Molineau*, over het te graven vereenigings-kanaal van den Rijn, met den Donau; de twee in het licht verschenen jaargangen van het tijdschrift *Athenaeum*; en de verzameling van wetten en besluiten, betrekkelijk de burgerlijke geneeskundige dienst in de Nederlanden. — Dezelve zullen in de boekerij der kamer worden geplaatst.

Daarna is de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Naar men verneemt zou de heerschende ziekte ook eenigen invloed op het gestel Zijner Majesteit hebben te weeg gebragt. De Secretaris van Staat neemt toe in beterschap, terwijl de Minister van Justitie door dezelfde ongesteldheid is aangetast.

— Naar uit Amsterdam gemeld wordt, zou in de bijeenkomst der commissarissen van de Nederlandsche handelmaatschappij op eergisteren, besloten zijn, om eerstdaags aan eene algemeene vergadering van deelhebbers het plan eener negotiatie van 13 millioen voor te stellen.

— Te Wijhe, in de provincie Overijsel is dezer dagen eene gruwelijke misdaad gepleegd door zekeren *Albert Wetterman*, die, om een verboden omgang met een jong meisje vrijer voort te kunnen zetten, zijne ziekelijke vrouw door vergift om het leven bragt en zijn huis in brand stak, om de sporen van den moord te vernietigen.

— Het getal troepen, dat gedurende den loop van dit jaar, tot versterking van de krijgsmagt in Nederlandsch Indie, naar de oost- en westindische bezittingen zal worden gezonden, is bepaald op 1500 onderofficieren en soldaten voor de Oostindie en op 200 manschappen voor de Westindie.

— De jongste berigten uit de Oost-Indie hier te lande ontvangen, gaan van den 12den tot den 22sten October jl., doch behelzen behalve een aantal burgerlijke en militaire benoemingen, door den gouverneur generaal gedaan, geen nieuws.

— Het *Journal d'Anvers* van heden houdt een rapport aan de kamer van belgische vertegenwoordigers op den 5den dezer gedaan, met betrekking tot de onderhandelingen over de gedeeltelijke digting van den polder van Lillo, gevolgd van eene overeenkomst, op den 19den januarij jl. getroffen tusschen de hollandsche en belgische commissarissen, de heeren *van der Wyck* en *Teichmann*, » over de te nemen maatregelen tot het gedeeltelijk indijken van den polder van Lillo en tot vermindering van de » inundatie die het fort Liefkenshoek omgeeft." Bij het eerste artikel dezer overeenkomst, die overigens wat de uitvoering betreft, facultatief is en dus nageleefd kan worden of achterwege blijven, wordt bepaald, dat de in den polder van Lillo aan te leggen dijk zoo ver van het fort moet verwijderd zijn als het kruisfort van het fort Lillo afgelegen is. Deze dijk zou beginnen aan den dijk van Ordam en zich bij het Blaauwe fort aan den Beerendrechtschen dijk verbinden, eene lengte van het geinundeerde terrein van 4300 ellen uitmakende, waardoor 1240 bectaren land zouden droog komen, en waarvoor eene uitgave van 1,730,000 fr. zoude worden vereischt. Wat de beperking der inundatie rondom Liefkenshoek aangaat, het dijkje dat dezelve bepaalt zou eenigzins worden verlaagd en een ander hulpdijkje aangelegd worden, waardoor nog een gedeelte land wierd ten gebruike aangewonnen. De belgische fortificatie op een afstand van 3000 ellen boven en beneden het fort, moesten in dat geval worden geslecht.

De Fransche post welke de brieven en dagbladen van eergisteren (14 dezer) moest hebben medegebragt, is gisteren avond alhier niet aangekomen.

In de zitting der belgische vertegenwoordigers van eergisteren werd door den minister van finantien een ontwerp van wet aangeboden, waarbij het bestuur geautoriseerd wordt om de terreinen langs vaarten en wegen die niet gebruikt worden bij openbare toewijzing te vervreemden, alsmede om de domaniale terreinen, waarvan de jaarlijksche opbrengst de 50 fr. niet te boven gaat, in veiling te brengen, en eindelijk om over eene som van 100,000 fr. te beschikken, die uit de opbrengst van gezegde verkoopen moeten genomen worden, ten einde deze te besteden tot den aankoop van grondeigendommen aan het domein van Laeken palende. Dit ontwerp werd ter onderzoek naar de sectien verzonden. De minister van finantien bood vervolgens de kamer nog een staat aan, betreffende den toestand der schatkist op den 1sten januarij jl., waaruit moest blijken dat de middelen over 1836 verbeterd waren met eene som van 2,653,351 fr.

Aan de orde was de voortzetting der discussien van het binnenlandsch budget, waarvan de laatste bepalingen werden aangenomen en de stemming op heden, donderdag, bepaald. De kamer ging vervolgens over tot de discussie van het budget der publieke schuld en der dotatien. Bij het artikel betrekkelijk de intrest en het amortissement der leening van 30 millioenen, beklaagde de heer *Dumortier* zich over den weinigen waarborg, dien de natie voor het amortissement dier leening had, als zijnde dit geheel ter beschikking der ministers gelaten. Hoeveel vertrouwen hij dan ook in het personeel karakter van den minister *d'Huart* had, durfde hij niettemin de onderstelling maken, dat het bewind in staat was, om, met betrekking tot de vernietiging der ingekochte stukken, wanneer een budget mogt geweigerd worden, die stukken, ten einde aan geld te komen, op nieuw in omloop te brengen. De minister *d'Huart* beantwoordde deze vrij lage aantijging, met te verzekeren, dat de vereischte waarborgen voor het amortissement bestonden; men had daartoe slechts de voorwaarden der leening te lezen; immers moesten de geannuleerde stukken in het openbaar en in bijzijn van een lid der rekenkamer te niet worden gedaan. Eene andere aanmerking werd door den heer *Rogier* gemaakt bij het artikel der vlottende schuld. Hij verlangde dat er van gouvernementswege renteloose bankbilletten gelijk die der Algemeene Maatschappij en die van Koophandel, in omloop werden gebragt, betaalbaar op vertoon; doch zijn gevoelen werd door den heer *Coghen* wederlegd, die betoogde, dat het bestuur door het bestaan van een dergelijk papier zonder bepaalde vervaldagen, gevaar liep van zich niet in staat gesteld te vinden om zijne overige wissels op vaste tijden verschijnende te voldoen. — Het geheel van dit budget werd op eene stem na, die van den heer *Seron*, met eenparigheid aangenomen.

In dezelfde zitting werden twee nieuwe leden toegelaten, de heer *Nothomb*, door het district Arlon gekozen, en de heer *Cornely* uit Limburg.

— Reeds eergisteren avond ondergingen te Antwerpen de spaansche fondsen, met betrekking tot den koers ter beurze van dien dag, eene vrij aanmerkelijke daling, daar de Ardoins verhandeld werden tegen 25¼. Gisteren ter beurze golden zij 25¼ à ⅛; na de sluiting bleven zij op 25, op levering tegen den 20sten dezer. De parijsche koers van gisteren was niet bekend. De notering was gisteren (15 *Februarij*) Belg. 100½; O. Metall. 103¾; Sp. Ardoin 25¼, ⅛; Difered. 9, Nap. renten 92; Bras. 60; Sicil. 92½; Rom. 101; Id. te Antw. 98¾; Bras. 85¼; Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅝ pCt. verlies k. z.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 Februarij) was de notering der fondsen als volgt: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53½, 9/16; dito 5 pCt. 101; Kaosb. ƒ 22 9/16; Amort.-Synd. 4½ pCt. 94⅝; Handelm. 182¾, 183¼, 183; Ard. van 85 £, 25⅜, 1/32, 5/16, ⅜; Uitgest. 8⅞; Pass. 7 5/16; Columb. 20 5/16; Enk. bl. Gr. 23¼.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.